

3. Felleman J., Herz J., Draggan S., 2008. Environmental Impact Assessment. Washington, D.C.: Environmental Information Coalition, National Council for Science and the Environment).

4. Wang A., 2009. Getting to the Real EIA, 13(2), Journal of Environmental Law, 141-151, at 143.

ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ЕЛЕМЕНТ ВДОСКОНАЛЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Чучка І. М.¹, Білак Г. Г.²

Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

¹ chuchka@msu.edu.ua, ² lucky@msu.edu.ua

В останні роки транскордонному співробітництву України із сусідніми суміжними державами привернуто багато уваги, що підтверджується як на найвищому державному рівні, регіональному так і на локальному. Про це свідчить не тільки практика діючих єврорегіонів, але й прийнята законодавча база, як на національному так і на міжнародному рівнях. Внаслідок приєднання держав Центрально-Східної Європи до Євросоюзу Україна має вже спільний кордон з Європейським Союзом (ЄС). Аналіз головних принципів, завдань та механізмів реалізації регіональної політики ЄС становить для нас особливий інтерес, адже сприяє кращому розумінню перспектив міжрегіонального, транскордонного та прикордонного співробітництва України з Європейським Союзом: імплементації головних принципів регіональної політики ЄС у національне законодавство, сприяє реалізації головної мети зовнішньої політики України – прискорити визначення з боку Європейського Союзу чітких критеріїв щодо України з метою отримання нею статусу асоційованого члена ЄС, створення відповідної інфраструктури, системи інституцій та структур для регулювання єврорегіональної політики в Україні. Сьогодні наша країна вже має деяку позитивну практику у сфері транскордонного співробітництва. На кордонах України створено і діють єврорегіони: Карпатський єврорегіон, Буг, Нижній Дунай, Верхній Прут, Дніпро, Слобожанщина, Дністер, Асоціація «Чорноморський єврорегіон», Ярославна та Донбас.

Транскордонне співробітництво між Україною та ЄС є широкомасштабним та багатофункціональним, його ефективна реалізація забезпечить розвиток тісної співпраці в економічній, соціальній, екологічній та культурній сферах.

Ефективність зовнішньоекономічної діяльності країни – це економічна категорія, що відображає сукупний ефект від зовнішньоекономічних зв'язків, який полягає в економії суспільної праці та зростанні її продуктивності від участі економіки країни в міжнародному поділі праці. Розвиток єврорегіонів надає можливість Україні на практиці випробувати європейський інтеграційний потенціал. Метою створення єврорегіонів є організація та координація спільної діяльності, сприяння економічному, науковому, екологічному, освітньому співробітництву, а також підтримка окремих проектів розвитку прикордонної інфраструктури сусідніх територій, сприяння розвитку контактів між громадянами країн-членів єврорегіонів, визначення потенційних напрямів багатостороннього співробітництва країн-учасниць. Єврорегіони повинні стати сполучною ланкою і сприяти співробітництву їхніх країн-членів з міжнародними організаціями, установами та агентствами.

Єврорегіональна політика є органічною складовою загальнодержавної політики, і вихідними положеннями для її формування є ступінь економічної міцності прикордонних регіонів, рівень життя населення у них, політичне, екологічне, релігійне становище. Така політика, з одного боку, спрямовується на забезпечення всебічного розвитку регіонів, а з другого – на збереження територіальної цілісності держави, адже Україна – це держава, 2/3 областей якої є прикордонними. Це дає нашій країні великий потенціал для розвитку транскордонного співробітництва і, зокрема, єврорегіонів, що, в свою чергу, підтверджує актуальність проблеми.

Для більшості країн східної Європи співпраця між територіальними органами влади є новим видом міжнародних відносин. Перші роки проходив етап становлення цього виду діяльності, формувалася і відпрацьовувався організаційно-фінансовий та інформаційний механізм забезпечення транскордонної співпраці, проходила її інституціалізація, кадрове забезпечення. Єврорегіони відігравали також важливу роль своєрідних полігонів для відпрацювання механізмів та інструментів інтеграційних процесів. Досвід створення внутрішніх єврорегіонів між країнами-членами ЄС був перенесений на зовнішні кордони ЄС, далі на

кордони країн Центральної та Східної Європи, з країнами – майбутніми членами ЄС та західними кордонами України та країн СНД. На нашу думку, можна очікувати поширення цього досвіду далі на Схід – в країни СНД, на їх інші кордони.

У діяльності єврорегіонів задіяні широкі верстви населення, інформація про них представлена у пресі, на веб-сторінках. Особливий акцент зроблений на процедурах отримання фінансової допомоги за ініціативами ЄС, національними та регіональними програмами. Більшість єврорегіонів має спільну Концепцію розвитку транскордонного регіону з врахуванням європейських, національних та регіональних інтересів.

Єврорегіони, участь у яких беруть області України, мають загальні особливості:

всі вони сприяють розвитку транскордонної співпраці між обласними органами влади (державною адміністрацією або радами). При цьому органи управління нижчих ланок – район, селищна рада – фактично вилучені з системи організації транскордонного співробітництва. Доцільно було б використати схему єврорегіонів, яка базується на діяльності громадських організацій територіальних органів влади, асоціацій міст тощо;

крім єврорегіону «Буг», всі створені центральними органами влади при відповідній ініціативі знизу;

організаційні структури всіх єврорегіонів подібні, сформовані за однією схемою. У них відсутні підрозділи, метою яких є робота з населенням та сприяння залученню коштів для реалізації транскордонних проєктів окремими організаціями, підприємствами; відсутні моніторингові комісії; поточну діяльність ведуть підрозділи органів влади, а не відокремлені структури. В той же час єврорегіони за участю України застосували ряд особливих підходів.

Для реалізації стратегічних завдань регіональної політики держави, активізації транскордонного співробітництва необхідно володіти транскордонною статистикою, яка дасть підстави для розробки спільних міжнародних проєктів, стратегій соціально-економічного розвитку та просторового облаштування прикордонних територій. Тому важливо впровадити в національні статистичні органи збір та обробку транскордонної статистики відповідно рекомендацій Євростату. Необхідно організувати збір транскордонної інформації територіальними статистичними управліннями та відповідними підрозділами

територіальних органів влади, зокрема, представництвами учасників євро регіонів. На нашу думку, аналіз транскордонної статистики дасть можливість виявити спільні проблеми євро регіонів, визначити шляхи їх вирішення.

Порівняння діяльності євро регіонів на базі транскордонної інформації дозволить оцінювати їх ефективність, обирати основні напрямки подальшої співпраці та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

СИСТЕМА ОБЛІКУ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Шелест В. С.

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», м. Київ, Україна*

v_shelest@inbox.ru

Поглиблення ринкових відносин в Україні зумовлює підвищення рівня конкуренції, впливаючи, таким чином, на всі вектори соціально-економічного розвитку країни. Потужним важелем стабільного розвитку, зростання ринкової вартості та зміцнення позицій підприємства на ринку виступає ефективне використання всіх наявних ресурсів, зокрема, нематеріальних активів. Раціональність управління вищезазначеними активами залежить від повноти, достовірності та оперативності інформації про їх використання. Таким чином, дослідження методики бухгалтерського обліку нематеріальних активів суб'єктів господарської діяльності, зокрема бюджетних установ, як неприбуткових організацій, є вкрай актуальним.

Дослідженню питань обліку нематеріальних активів присвячено праці багатьох провідних учених, зокрема П. Й. Атамас, Н. Вакулович, О. П. Гаценко, Л. В. Панкевич, О. С. Прохорова, С. В. Свірко. Однак незважаючи на вагомі досягнення подальші дослідження обліково-аналітичних питань використання нематеріальних активів в бюджетних установах залишаються актуальними і потребують удосконалення.

Питання обліку нематеріальних активів завжди викликали жваві дискусії в колах науковців, що пояснюється їх специфічною природою, а саме, відсутністю фізичної субстанції. В той час, як в зарубіжних країнах